

DE REGIONALE FRIESE REÛNIE 1968 - 1997

Jubileumuitgave ter gelegenheid van de 25ste reünie

De Regionale
Friese Reünie
in Heeg 1968 - 1998

Voorwoord

Waarom trotseren al dertig jaar lang meer dan zestig, meest open jachten weer en wind, soms ook tropische hitte, om in Heeg bijeen te komen? Waarom plannen hele gezinnen hun vakantie zo, dat ze op het eerste weekend van augustus in Friesland kunnen zijn? Op deze vragen zal nooit een concreet antwoord komen. Het is een onberekenbare liefde voor het klassieke Friese ronde en platbodemjacht en de behoefte deze liefde te delen met gelijkgestemden. Dit bindt de deelnemers en maakt de Regionale Friese Reünie tot wat het was en nog steeds is: een informele bijeenkomst met een aantal traditionele programmapunten: een mengsel van kletsen, schipperen, hardzeilen, feestje bouwen, mooi liggen en varen, elkaar bekijken en bekeken worden. Dit alles doorweven met competitieve elementen.

de heer en mevrouw Vermeer

ARNOLD BIK

Ter gelegenheid van de 25e Regionale Friese Reünie in Heeg wordt dit lustrumboekje uitgebracht. Het gevoel en de sfeer, die tijdens de reünie heersen, zijn moeilijk in woorden te vatten. Hopelijk lukt het bij het lezen en foto's kijken in dit boekje om iets van dat gevoel en die sfeer op te roepen. Bovendien is het ook voor later van belang om onze bijeenkomsten in een historisch perspectief te plaatsen. Bij het lezen van *De Sneker Hardzeildag* van H. Halbertsma (conservator Fries Scheepvaart Museum, 1965), is het goed te weten, dat jachten van toen ook nu nog in volle glorie de Friese wateren bevaren.

Ik wens u veel herkenning en leesplezier toe.

RIENK SMIT
voorzitter Comité, mei 1998

De Regionale Friese Reünie

Het initiatief

Het initiatief voor een Regionale Friese Reünie werd in juli 1967 genomen, omdat de landelijke organisatie Stichting Stamboek Ronde en Platbodempjachten (SSRP) en de Vereniging vrienden van het Stamboek (VSRP) slechts eenmaal in de vijf jaar in Friesland een reünie organiseren voor ronde en platbodempjachten. Zie voor een uitgebreide beschrijving van het ontstaan van de Friese Reünie (*De regionale reünie voor Friese ronde jachten en schouwen te Heeg 1968-1979* van J. Vermeer, verschenen in het Jaarboek 1980 van het Fries Scheepvaart Museum in Sneek en als Monografie van de SSRP). De andere jaren zijn deze reünies elders in het land en vaak op groot water. Omdat veel kleine jachten Friesland als vaargebied hebben, was er behoefte aan een regelmatig terugkerend evenement. Daar kwam nog bij dat het Sneekweekcomité had besloten door onvoldoende inschrijvingen met ingang van 1967 op de "stille dinsdag" geen wedstrijden meer uit te schrijven voor boeiers, jachten en tjotters, zodat ook deze jaarlijkse mogelijkheid om elkaar te ontmoeten was weggevallen.

VAN DRONGELEN

Jan Loopik, jarenlang havenmeester van De Eendracht, veel muzikale bijdragen, tevens jurylid

De initiatiefnemers, de heren K.J. van Douwen (eigenaar Fries jacht *Jansje Maria*), P. Piersma (vader van de jeugdherberg met een grote tjottervloot *It Beaken*), J. Vermeer (eigenaar Fries jacht *De Rode Leeuw* en tjotter *Albert en Nelly*), besloten daarom een jaarlijkse reünie voor boeiers, jachten, tjotters en open schouwen en kajuitschouwen te organiseren. Plaats van samenkomst was het terrein van de Jeugdherberg *It Beaken* te Heeg, toen nog een eiland dat slechts via een pontje te bereiken was. Heeg is het centrale punt gebleven. Wel heeft de reünie zich verplaatst naar de naast de jeugdherberg gelegen jachthaven *De Eendracht*.

Toelatingscriteria

Van begin af aan werden eigenaren van boeiers, Friese jachten, tjotters, boatsjes, open schouwen, kajuitschouwen en GWS-schouwen uitgenodigd deel te nemen aan de regionale reünie. Dit zijn jachten die van oudsher de binnenwateren bevaren en gebruikt worden voor "nut en nocht". In 1979 werd een poging gedaan om ook een klasse punters bij wijze van experiment toe te laten. De oproep leverde geen deelnemers extra op, zodat dit experiment een zachte dood stierf.

De criteria voor deelname zijn in 1981 schriftelijk vastgelegd, omdat bij deze scheepstypen bij nieuwbouw nogal eens moderne bouwwijzen werden toegepast, zoals gelast staal, houtepoxy e.d. Men wilde de reünie beperken tot de echte klassieke jachten. Alleen wanneer een jacht volgens de klassieke bouwwijze is gebouwd, massief eiken delen of ijzer door middel van klinknagels verbonden, mag het deelnemen. Sinds 1981 maakt dus

K.J. van Douwen, in 1979 admiraal op eigen Fries jacht Jansje Maria

VAN DOUWEN

Criteria voor deelnemende schepen uit 1981

Aan de reünie kunnen uitsluitend deelnemen:

- a. boeiers, friese jachten, tjotters, boatsjes, open schouwen en kajuitschouwen.
- b. G.W.S. schouwen.

Om voor deelname in aanmerking te komen moeten de jachten voldoen aan de volgende criteria.

a. De jachten moeten zijn gebouwd van hout of van ijzer, met dien verstande dat:

- (1) houten jachten moeten zijn gebouwd van massief eiken delen.
- (2) ijzeren jachten - met uitzondering van GWS-schouwen - geheel moeten zijn gebouwd van ijzeren delen die door middel van klinknagels aan elkaar zijn verbonden.

b. De vormen van romp (en opbouw), zwaarden en tuigage als ook de bouwwijze en gebruikte materialen moeten in overeenstemming zijn met de vormen, bouwwijze en materialen die van oudsher gebruikelijk waren:

- (1) voor het betreffende type jacht.
- (2) voor schepen die bestemd waren hoofdzakelijk de (vroegere) binnenwateren te bevaren.

Om aan de Regionale Friese Reünie (RFR) te kunnen deelnemen behoeven jachten niet te zijn ingeschreven bij de Stichting Stamboek Ronde en Platbodempjachten (SSRPJ). Anderzijds kan toelating tot de RFR worden geweigerd, ook al is het betreffende jacht ingeschreven bij de SSRPJ.

niet alleen het scheepstype maar ook de bouwwijze onderdeel uit van het toelatingsbeleid. Tot 1985 stond in het programmaboekje een overgangsregel vermeld: Jachten die niet aan de criteria voldoen, maar tot dusver wel zijn toegelaten, kunnen als overgangsmaatregel blijven deelnemen totdat zij van eigenaar verwisselen.

Comitéleden

K.J. van Douwen 1968-1979
 J. Vermeer 1968-1979
 P. Piersma 1968-1983
 H.G. van Slooten 1968-1978
 H.P. Oud 1972-1979
 B.E. van Klinken 1973-1979
 P.J. Zaaijer 1979-1986
 A. van der Werf 1979-1989
 J.G. Greep 1979-1982
 J.A.E. Arnold Bik 1979-1986

R. Smit 1980-
 J.W.C.H. van der Sijp 1980-1989
 H. Vochteloo 1982-
 J.H. Pleging 1986-
 J.A. van Douwen 1986-1998
 R. van Roessel 1986-1989
 H.J. van Zanten 1989-1997
 W. Burger 1997-
 F. Lion 1997-
 W.J.W. Heins 1997-

Het Comité

Een aantal deelnemers, dat zich verenigd heeft in het 'Comité Regionale Friese Reünie', organiseert al sinds 1968 de regionale reünie. Het Comité heeft geen rechtspersoonlijkheid en vult zich aan door coöptatie, dat wil zeggen dat de leden van het Comité zelf mensen benaderen.

In 1979 werd deze wijze van aanpak tijdens de reünie ter discussie gesteld. Naar voren werd gebracht dat een structurele aangelegenheid als de Friese Reünie een formele structuur zou moeten kennen, waarin de deelnemers invloed kunnen uitoefenen op de te ondernemen activiteiten. De structuur is echter nooit geformaliseerd; noch het Comité, noch het merendeel van de deelnemers deelde de wens tot formalisering. Wel besloot het Comité voor zichzelf regels vast te stellen. Een aantal daarvan vindt u in bijgaand kader.

Hoewel de Friese Reünie ook open staat voor ijzeren jachten, wordt deze reünie algemeen aangeduid met "de houten reünie". IJzeren schepen vormen dan ook veruit de minderheid, ±2% van het aantal deelnemende jachten.

Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP)

Hoewel de SSRP niet direct betrokken was bij de totstandkoming van de Friese Reünie, voerde het Comité over de opzet van de reünie wel uitvoerig

- Een groep, zich noemende "Comité Regionale Friese Reünie", bestaande uit een onbepaald aantal personen, belast zich met de voorbereidingen en uitvoering van de reünies.
- De uitsluitende en enige taak van het Comité is het organiseren van een zomerreünie en daarop betrekking hebbende activiteiten.
- Het Comité kiest haar eigen (opvolgende) leden en bepaalt zelf haar grootte. Daarbij zal ernaar gestreefd worden dat de verschillende scheepstypen zo evenwichtig mogelijk in het Comité zijn vertegenwoordigd.
- Het Comité zal steeds trachten te functioneren naar de wensen van de meerderheid der kapiteins van de aan de reünie deelnemende jachten.
- Het Comité zal zichzelf niet opheffen zonder kennisgeving daarvan aan alle "potentiële deelnemers" waarvan de namen en adressen bekend zijn.
- Tussen het Comité en het Stichtingsbestuur bestaan geen formele banden; zij zijn elkaar op geen enkele wijze verantwoordig schuldig.
- Overeenkomstig de oorspronkelijke bedoelingen van de initiatiefnemers in 1967 zal geen Regionale Friese Reünie worden georganiseerd in de jaren dat de Stichting haar reünie op de binnenwateren van Friesland houdt (elk vijfde jaar).

Mooi liggen in de haven

VAN DOUWEN

overleg met de Stichting. Bovendien werd aan het eerste Comité een bestuurslid van de Stichting, H.G. van Slooten, eigenaar van de *Aurelia*, toegevoegd. Latere Comitès kenden deze binding niet meer, hoewel meerdere Comitéleden zich verdienstelijk hebben gemaakt in de SSRP/VSRP. Het was beslist niet de bedoeling zich af te scheiden, maar om aanvullend op de landelijke activiteiten een specifiek Friese activiteit te organiseren. In de jaren dat de SSRP haar lustrumreünie in Friesland vierde zou geen regionale reünie worden georganiseerd. Dit gebeurt tot op heden nog niet, vandaar dat de Regionale Reünie haar vijfde lustrum pas na dertig jaar viert.

Uit de interne regels, maar ook uit de toelatingscriteria, wordt duidelijk welke relatie er bestaat tussen de Regionale Reünie en de SSRP. De organisatie wordt strikt gescheiden gehouden. De nadrukkelijke verklaringen van onafhankelijkheid hebben wellicht te maken met de oorsprong van de 'kleine' Reünie: het gevoel dat bij de landelijke reünie de grote schepen de kleine overheersen. Bovendien moet bedacht worden dat de Friese Reünie aanmerkelijk informeler is dan de landelijk

Het onderscheid tussen de Stichting (en haar deelnemers aan de door haar georganiseerde reünies) en de Regionale Friese Reünie werd in vroeger tijden wel gekarakteriseerd als de witte en de zwarte pettenclub.

georganiseerde bijeenkomsten van Ronde en platbodemjachten. Door onafhankelijkheid dacht men dit informele karakter beter te kunnen bewaren. Dat de Stichting veel waardering heeft voor de activiteiten in Heeg mag blijken uit de in 1972 door de Stichting aangeboden 'Stamboekprijs', bedoeld als prijs voor het admiraalzeilen, en de in 1990 aan het Comité uitgereikte 'Van Waningsprijs'. Dat neemt niet weg dat er wel eens een poging is ondernomen om de Friese activiteiten bij de landelijke organisatie onder te brengen. Het Comité kiest ervoor zelfstandig te blijven.

de Stamboekprijs, de tweede prijs voor het admiraalzeilen, aangeboden door de SSRP

Programma

Programma-opzet

Het mag niet verbazen dat de kern van het programma van de Friese Reünie sinds 1968 nauwelijks gewijzigd is. Het zeilevenement vindt nog altijd plaats in het eerste weekend van augustus en nog altijd wordt op zaterdag wedstrijd gezeild en staan op zondag admiraalzeilen en prijsuitreiking op het programma. Alleen in 1982 werd op zaterdag admiraalgezeild, omdat het admiraalsschip, het Friese statenjacht *Friso*, op zondag niet vaart.

Wel wijzigde in de loop der jaren de inhoud van de avonden van karakter. In de jaren 1969 tot en met 1984 werd de vrijdagavond aan een cultureel onderwerp besteed. Veelal werden er films vertoond, zoals *Van klik tot kluiver* en films over skûtsjessilen, de elfstedentocht en de bouw van

schepen, zoals de kajuitschouw *Skaldan*, een tjotter en het Fries jacht de *Eleonora*. Ook lezingen, bijvoorbeeld *Friese statenjachten door de eeuwen heen* door Van Slooten en de geschiedenis van de Palinghandel, en het optreden van een eigen orkest, het Kombuisorkest (in 1979) waren onderdeel van de 'culturele' avond.

Kosten deelname (inschrijfgeld + wedstrijdgeld) door de jaren heen

	> 5 meter	tjotters	boatsjes/ kleine schouwen
1968	15,-	12,50	10,-
1974	25,-	25,-	20,-
1981	47,50	42,50	37,50
1988	65,-	60,-	55,-
1992	67,50	62,50	57,50
1997	72,50	67,50	62,50

VAN DER SIJP

Sinds 1986 barbecue op vrijdagavond

In 1986 doet de gezamenlijke barbecue op de vrijdagavond zijn intrede. Informele gezelligheid, de behoefte aan gesprek en het uitwisselen van ervaringen vormden daarvan de achtergrond. Dit gezamenlijke eten in de buitenlucht wordt vanaf 1987 afgesloten door de fakkelvaart.

Het verplaatsen van de fakkelvaart van de zaterdagavond naar de vrijdagavond betekende een andere opzet voor de zaterdagavond. Deze werd gevuld met een gezamenlijke maaltijd in het Heechhûs; in 1987 nog een eenpansmaaltijd die allengs uitgroeide tot een lopend buffet. De prijs van deze maaltijd werd steeds zo laag mogelijk

Het programma van de Friese Reünie in 1968 en in 1997

Zaterdag 3 augustus 1968

9.30 uur	Palaver. Uitreiking wedstrijdprogramma, bespreking fakkelvaart, bespreking admiraalzeilen
13.30 uur	Zeilwedstrijden onder auspiciën van de Watersportvereniging "Heeg"
19.00 uur	Prijsuitreiking en aanwijzingen fakkelvaart
21.30 uur	Fakkelvaart

Zondag 4 augustus 1968

13.30 uur	Admiraalzeilen op het Heegermeer
16.00 uur	Inlevering zeilnummers en andere materialen
16.30 uur	Sluiting

Vrijdag 1 augustus 1997

10.00 uur	Aanlooptocht vanuit Sneek, jachtwerf Van der Meulen
15.00 uur	Start Fjouwer-achten wedstrijd op het Heegermeer
16.00 uur	Registratie deelnemers bij het informatiebureau
19.00 uur	Informele barbecue
22.00 uur	Fakkelvaart vanuit de kolk in het dorp

Zaterdag 2 augustus 1997

09.30 uur	Palaver voor alle deelnemers, tevens overhandiging door de Stichting Ronde en platbodemjachten van het boek "Boatsjes en Tjotters" van ir. J. Vermeer aan de Commissaris der Koningin van Friesland, drs L.M.L.M.A. Hermans
13.30 uur	Zeilwedstrijden op het Heegermeer
19.30 uur	Gezamenlijke maaltijd

Zondag 3 augustus 1997

10.00 uur	Palaver voor eskadercommandanten aan boord van een nog nader aan te wijzen schip met aansluitend proefvaart
12.00 uur	Klein Palaver per eskader
13.00 uur	Admiraalzeilen op het Heegermeer
17.00 uur	Prijsuitreiking in It Heechhûs en sluiting van de reünie

gehouden en liep in de loop der jaren op van f 15,- in 1987 tot f 22,50 in 1997.

Om het tweede lustrum in 1979 extra luister bij te zetten werd voor de eerste keer op de vrijdag een aanlooptocht georganiseerd. Deze opzet bleek in een grote behoefte te voorzien. Gemiddeld eenderde van de vloot maakt nog steeds gebruik van deze ontspannen manier van samen zeilen.

Teruglopende belangstelling

Het programma van de reünie is voor het Comité een regelmatig terugkerend onderwerp van bespreking. Vooral in de jaren tachtig, toen het aantal deelnemers langzaam daalde, werd met wijzigingen in het programma geprobeerd de reünie aantrekkelijker te maken. Ook geluiden van deelnemers hebben daartoe aanleiding gegeven. Sommigen wilden graag het admiraalzeilen inwisselen voor een tweede zeilwedstrijd, anderen wilden graag op een andere datum samenkomen. Weer anderen benadrukten het gezelligheidsaspect en zagen juist de wedstrijd als een verplichting. Via lichte verschuivingen heeft het Comité getracht meer variatie in het programma aan te brengen.

BURGER

Een bekend beeld tijdens de reünie

Het aantal deelnemers vertoonde zoals gezegd in de tachtiger jaren een dalende tendens, van gemiddeld honderd jachten in de tweede helft van de jaren zeventig, daalde het aantal in de tweede helft van de jaren tachtig tot gemiddeld 55. Deze achteruitgang was deels te verklaren door het wegblijven van de GWS-schouwen, omdat de wedstrijd niet meer in het GWS-wedstrijdprogramma was opgenomen. Maar ook in andere klassen was sprake van een teruggang.

In 1988 deed voorzitter Rienk Smit tijdens het palaver een oproep voor ideeën om de teruglopende belangstelling te keren. Daarop werden diverse

Verloop van de deelnemersaantallen van de Regionale Friese Reünie

1968	86
1969	74
1971	80
1972	97
1973	93
1974	105
1976	96
1977	101
1978	101
1979	114
1981	97
1982	82
1983	74
1984	73
1986	63
1987	59
1988	51
1989	61
1991	51
1992	64
1993	61
1994	60
1996	70
1997	70

suggesties gedaan:

- openstellen van de reünie voor stalen tjotters, Friese jachten, schouwen en boeiers;
- de reünie eenmaal in de twee jaar organiseren;
- instellen van een bemanningspool;
- gericht schriftelijk uitnodigen;
- benaderen van deelnemers die de laatste twee jaar niet zijn geweest met de vraag naar het waarom van hun afwezigheid.

Mede naar aanleiding van deze suggesties besloot het Comité een 'strooifolder' te maken waarin in het kort de reünie werd beschreven. Deze werd in 1989 ruim verspreid. Bovendien werd een bemannings-

pool ingesteld en werd in 1994 bij Marie Piersma tijdens de wedstrijd kinderopvang ingericht.

In 1992 startte het Comité een gericht uitnodigingenbeleid. De reünies werden aan een thema gebonden en op basis daarvan werden eigenaren aangeschreven. 1992 stond in het teken van de fjouwer-achten en alle in Nederland bekende fjouwer-achten/grote tjotters werden aangeschreven. In 1994 stond scheepswerf de Hoop in Workum, die driehonderd jaar bestond, in de schijnwerpers, in 1996 het 50-jarig bestaan van de tjottervloot in Heeg. In 1996 besloot het Comité de thematische benadering verder op te pakken door de eerstvolgende reünies, met uitzondering van de lustrumreunie in 1998, de nog bestaande werven Van der Meulen (1997), Piersma en de vroegere werven De Jong, Lantinga en Eeltjebas centraal te stellen. Schepen die op deze werven gebouwd zijn zullen gericht aangeschreven worden. Zichtbaar is dat de belangstelling geleidelijk weer toe neemt.

Andere evenementen

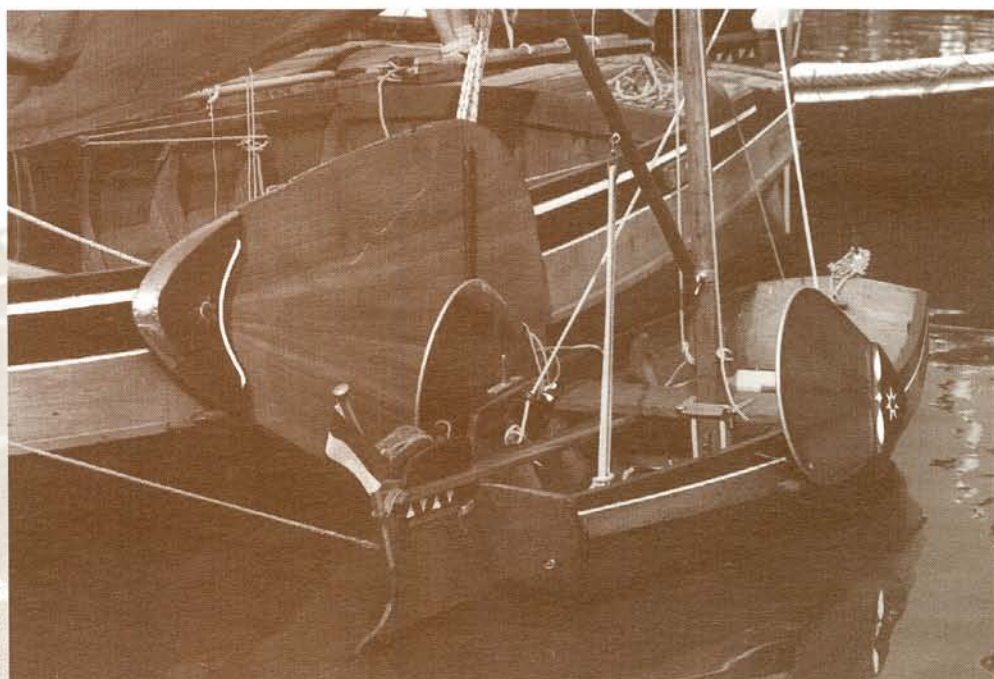
In de jaren 1996 en 1997 werd op de vrijdagmiddag, na afloop van de aanlooptocht naar Heeg, een wedstrijd voor een bijzondere klasse georganiseerd. In 1996 organiseerde de *Stichting vrienden van Skûtsje 'D 'Halve Maen' en Boeier 'Albatros'* een boeierwedstrijd ter gelegenheid van het 115-jarig bestaan van de *Albatros*. Een groot veld bestaande uit veertien boeiers verscheen aan de start. In het

jaar daarop organiseerden Pier Piersma en Chris Schaap, eigenaar van de nieuwe fjouwer-acht *Astrea* een fjouwerachtenwedstrijd. Ook daar verschenen veertien jachten aan de start.

Naast deze incidentele initiatieven vindt er jaarlijks op informele basis in het weekend volgend op de reunie in Heeg een treffen van vrienden met een rond jacht in Gaastmeer plaats: de Ielbûsrace. Hier vaart men toerwedstrijden zonder TVF en met alle mogelijke extra zeilen, die iedereen maar kan vinden.

Daarnaast is er in Friesland een aantal andere bijeenkomsten voor ronde en platbodemjachten, meestal in de vorm van wedstrijden. Bekend is de wedstrijd op het Slotermeer, de zaterdag voorafgaand aan de Friese Reunie. Een deel van de vloot ontmoet elkaar op dat moment voor het eerst. Maar een eerdere ontmoeting is mogelijk in het eerste weekend van juli wanneer de Koninklijke Zeilvereniging Oostergoo zeilwedstrijden organiseert.

Twee weekeinden na de Friese Reunie is de reunie van ronde en platbodemjachten van de W.S.V. Drachten Veenhoop in Oudega (Smallingerland) en ten slotte wordt op de zaterdag na de laatste donderdag van augustus op de Langweerder Wielen wedstrijd gezeild ter afsluiting van het Friese zeilseizoen.

VAN DRONGELEN

Wedstrijdzeilen

VERMEER

Een groot veld GWS-schouwen

Inleiding

Twee GWS-schouwen zonken tijdens zeilwedstrijden. Een van de bemanningsleden trachtte het vege lijf te redden door als een aap in de mast te klimmen. (Leeuwarder Courant 1971)

Voor het wedstrijdzeilen is van stond af aan de Watersportvereniging Heeg (W.S.H.) ingeschakeld, een vereniging die op 8 november 1967 werd opgericht. Naast het organiseren van de wedstrijd deelde de W.S.H. in de beginjaren ook klassen in, stelde het programmaboekje op en reikte de prijzen uit. Naderhand nam het Comité deze activiteiten over. De lustrumjaren van de Friese Reünie en de W.S.H. worden over en weer gevierd. In 1992, toen de W.S.H. 25 jaar bestond, ontvingen zij van het Comité een door Gerard ten Cate vervaardigde verbanddoos. Ook de W.S.H. liet zich niet onbetuigd: omdat het de twintigste Friese Reünie betref ontving het Comité een luidbel met inscriptie, een bel die ieder jaar bij de aanvang van het palaver geluid wordt. Bovendien reikt de W.S.H. ieder jaar namens het gemeentebestuur de Wymbriteradielwimpel uit, aan iemand die een opvallende (sociale) rol speelt of heeft gespeeld in de reünie.

Tijdcorrectiefactoren

De wedstrijden worden gevaren onder tijdcorrectie. Dit vergt een extra inspanning van het wedstrijdcomité. Met veel enthousiasme neemt de W.S.H. ieder jaar deze taak op zich. Gelijksortige jachten worden in dezelfde klasse ondergebracht. Deson-

Personen aan wie de Wymbriteradielwimpel is uitgereikt

1968 J. van der Hulst	1984 G. van Heijst
1969 J. de Vries	1988 P.J. Zaaier
1971 P. Piersma	1989 C. VerLoren van Themaat
1976 J. Wierda	1991 J. te Siepe
1977 C. de Korver	1992 J. Sambrink
1978 F. Hobma	1993 J. Cuperus
1979 J. Vermeer	1994 G. Gerritsma
1981 W. Hoogeveen	1996 J. van der Sijp
1982 J. Lopik	1997 M. Piersma-Wouters
1983 A.J.E. Arnold Bik	

danks kunnen de verschillen tussen de jachten door verschil in grootte, rompvorm en tuigage nog zo groot zijn, dat correctie van de gezeilde tijd nodig is om tot een wedstrijduitslag te komen waarbij niet alleen het jacht maar ook de schipper een aandeel in het resultaat heeft. De klassevoorschriften van het Koninklijk Nederland Watersport Verbond (KNWV), waaronder de wedstrijden worden verzeild, bevat daarom een tijdcorrectiefactor (TCF), later tijdverrekeningsfactor (TVF).

VAN DOUWEN

luidbel, cadeau van de W.S.H. aan de Friese Reünie

In de beginperiode waren relatief weinig jachten voorzien van een officiële, door het KNWV uitgereikte, meetbrief. Tot 1982 mochten jachten ook meedoen op basis van een door de toenmalige secretaris/penningmeester dr. ir. J. Vermeer ontworpen tijds correctiefactor: de Vermeer TCF (zie bijlage). Deze factor was in het algemeen gunstiger dan de officiële tijds correctiefactor. Eigenaren moesten wel zelf hun schip meten en de meetgegevens aan het Comité verstrekken.

Sommige meetresultaten leveren bij latere studie wel eens raadsels op wanneer men bij de opgegeven maten tracht zich een voorstelling van het schip te maken. (verslag reünie 1973)

In 1982 werd de Vermeer TCF verlaten en moest onder de officiële TCF gevaren worden. Om ongemeten jachten aan te moedigen zich te laten meten, kregen zij de hoogste, meest ongunstige, factor in hun klasse toegewezen. In de jaren tachtig ontwikkelde het KNWV een verfijndere factor. Deze werd in 1988 geïntroduceerd en dus ook in Heeg. Om de eigenaren terwille te zijn organiseerde het Comité dat jaar een groepsmeting. De nieuwe factor was aanmerkelijk gunstiger dan de oude. Om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen mochten jachten in de jaren '88 en '89 nog varen onder hun oude tijds correctiefactor waarvan 4% werd afgetrokken om het evenwicht binnen de klassen te bewaren. In 1990 vond wederom een door het Comité geïnitieerde groepsmeting plaats. Als sluitstuk van het overgangsregime verviel de -4% regel en werd in 1993 uitsluitend onder de nieuwe tijdsverrekeningsfactor gevaren. Jachten

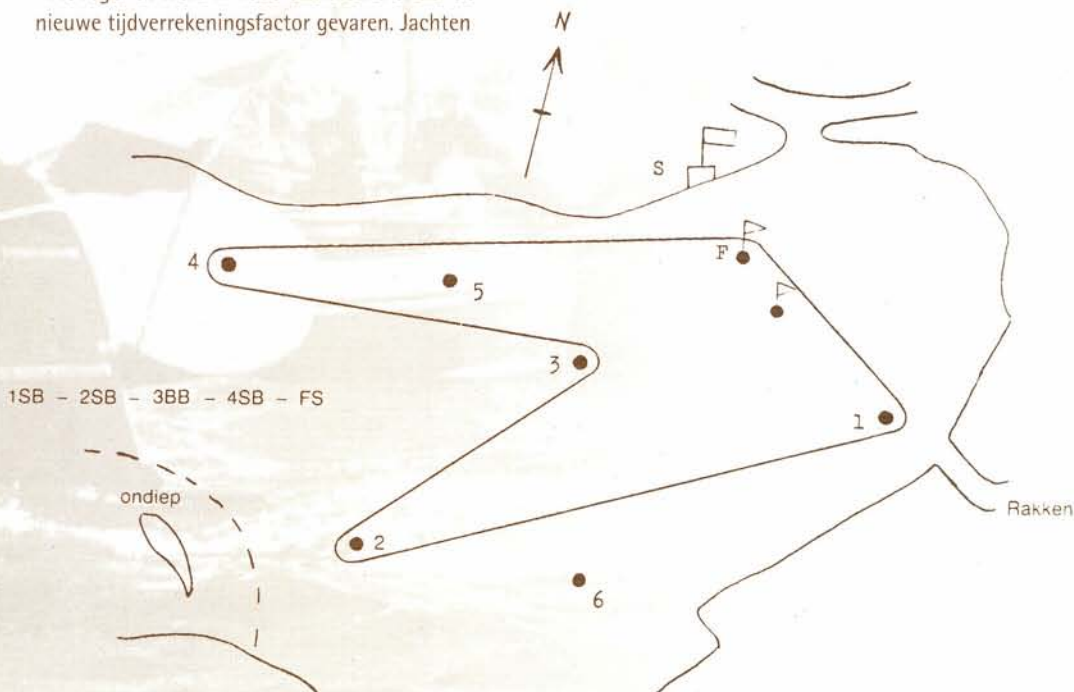
zonder meetbrief kregen weer de hoogste handicap van hun klasse. De groepsmetingen konden altijd op een ruime belangstelling rekenen. De laatste werd in 1997 georganiseerd op de dag voor de aanlooptocht naar Heeg.

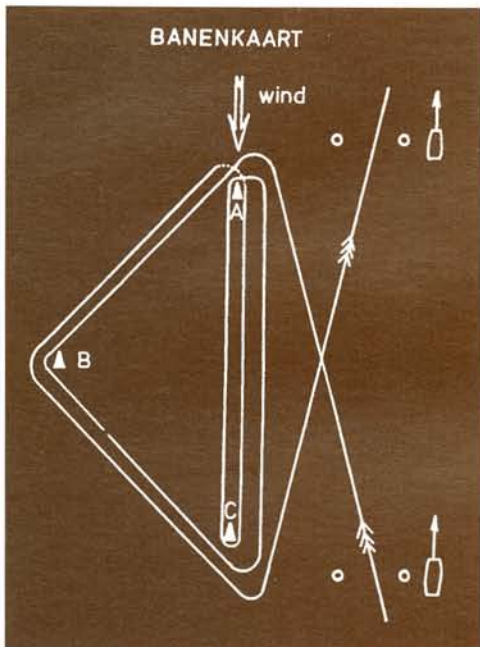
Wedstrijd baan

In de jaren 1968 en 1969 zette de W.S.H. eigen banen uit. Dit betekende voor de deelnemers vaak het nodige zoekwerk, waarbij niet altijd de juiste baan werd gezeild.

De eerste wedstrijd gaf een verdeeld wedstrijd veld te zien. De klassen boeiers, Friese jachten, kajuitschouwen, kleine open schouwen en GWS-schouwen met aan kop het Friese jacht De Oude Liefde (E. van Douwen) nemen eendrachtig de (verkeerde) eerste boei, en de klassen grote tjotters, kleine tjotters en de grote open schouwen met de grote tjotter Brammert (P. Hofkamp) aan kop weigeren De Oude Liefde te volgen en nemen de goede eerste boei. (verslag reünie 1968)

Een oude baan van de W.S.H.

In 1971 werd de Olympische baan geïntroduceerd

In 1971 werd in Heeg de Olympische baan geïntroduceerd. Deze baan heeft vervolgens in haar traditionele vorm altijd als wedstrijdbaan dienst gedaan. Ontwikkelingen in het wedstrijdzeilen in het algemeen hebben in de loop der jaren wel varianten doen ontstaan, maar deze zijn nooit tijdens de Reünie uitgezet. Het belangrijkste uitgangspunt van het Comité, een wedstrijd die ongeveer twee uur duurt, met een stevig kruisrak en de vaargeul als hindernis, maakt dat er nauwelijks keuze in de baan mogelijk is.

De start van de klassen is door ervaringen in de loop der tijd anders opgezet. Startten in de beginjaren de grote schepen als eerste en de kleinere schepen als laatste, vanaf 1974 werd dat omgekeerd. Dat maakt dat het wedstrijdveld gedurende de wedstrijd in elkaar schuift, wat de totale duur van de wedstrijd aanmerkelijk beperkt. Toch zit de wedstrijdcommissie vaak tot laat in de middag op het finishschip om de laatste deelnemers officieel af te kunnen vlaggen. Een enkele maal komt het voor dat schepen niet meer kunnen finishen omdat zij meer dan 60 minuten later de eindstreep bereiken dan het eerste jacht in hun klasse.

Soms is het nodig een wedstrijd wegens harde wind of onweer af te gelasten. Dit gebeurde in 1971, 1986, toen kort na de start het eerst gestarte schouwtje omsloeg, en in 1987. De wedstrijd wordt dan zo mogelijk op de zondagochtend uitgeschreven. Voor klasse I, de boatsjes en kleine schouwtjes,

werd bovendien in 1983 een alternatieve baan in de luwte van het eiland uitgezet.

De kunst van het wedstrijdzeilen

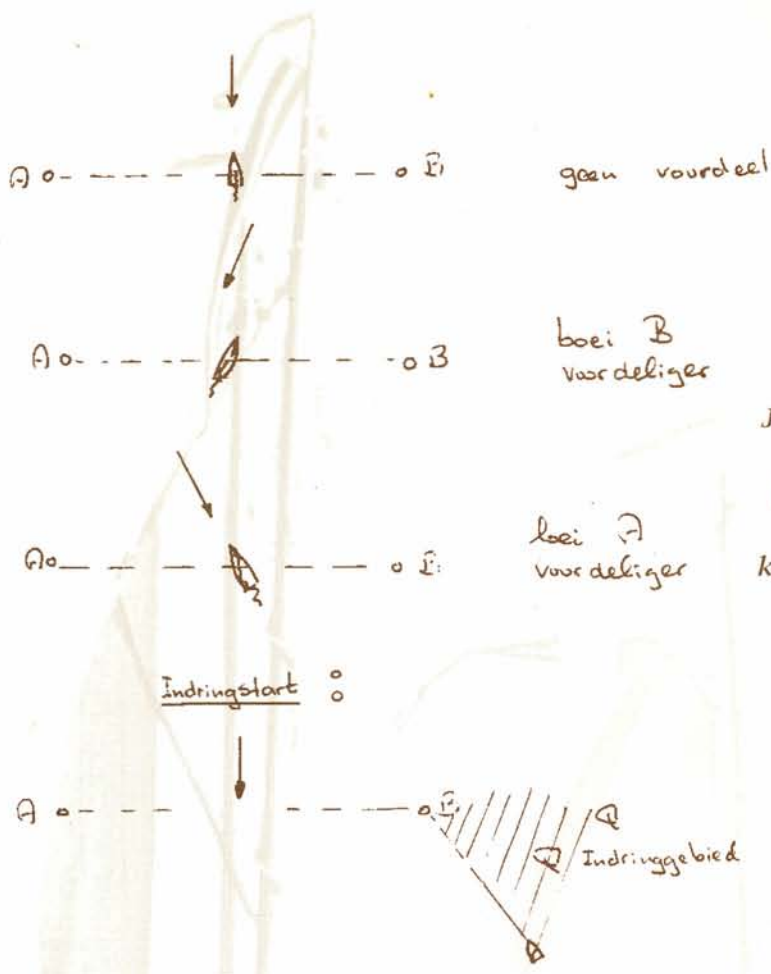
Een groot deel van de schippers zeilt slechts éénmaal per jaar een wedstrijd, op de reünie in Heeg. Deelnemen is belangrijker dan winnen. Het mag dan ook geen verbazing wekken dat er nogal eens gezondigd wordt tegen de wedstrijdregels. Maar ook de meer ervaren schippers zondigen nog regelmatig. Vooral de indringstarts, waarbij jachten van boven de bovenste startboei komen aanzeylen en zich bij het startsein tussen boei en aan de wind zeilende starters willen wringen, zijn berucht. Maar ook wordt de vaargeul nog vaak overschreden, geeft men bij de boei geen ruimte of zeilen sommigen de baan verkeerd. Dat laatste is minder zichtbaar; alleen de gezeilde tijd kan daarvoor een indicatie geven. Toch worden er weinig protesten ingediend. Niet protesteren kan worden ingegeven door een paar factoren: de boosdoener is zelf tot inkeer gekomen, iemand anders heeft geen last gehad van de overtreding, men vindt het teveel gedoe, men vindt protesteren niet sportief, of men is door gebrek aan kennis niet zo zeker van zijn zaak.

Protesteren is zelfs een sportieve plicht: door niet te protesteren kan het zijn dat men niet alleen zichzelf maar ook anderen benadeelt. (wintermededelingen 1981/1982)

Groot veld Friese jachten aan de start in 1996

BURGER

Voor het plezier in wedstrijdzeilen is het van belang enig inzicht in de techniek van het wedstrijdvaren te hebben. 'Hoe start ik op tijd' en 'Hoe rond ik een boei' zijn daarbij wel de belangrijkste onderdelen. In 1979 lichtte Sietse Cats, oud-instructeur van de jeugdherberg en wedstrijdzeiler, de zeilers daarover voor. Een deel van zijn aantekeningen gaat hierbij.

Jammer is het dat nog steeds meerdere deelnemers een soort vrees voor de startlijn tonen. Ieder jaar gaat het wel beter, maar een beetje meer lef zou het geheel toch wel ten goede komen. (Twirre, verenigingsblad W.S.H. 1984)

Wedstrijden met ronde en platbodemjachten worden niet door iedereen serieus genomen. Dat blijkt wel uit het citaat uit de Leeuwarder Courant, maar ook tijdens de wedstrijden zelf. Geen scherp jacht dat het in zijn hoofd haalt om in een wedstrijdveld van Skûtsjes, Regenbogen of iets dergelijks te gaan varen. De schippers van ronde en platbodemjachten echter moeten vaak nadrukkelijk aangeven dat ze in een wedstrijd varen en andere boten verzoecken of ze hun koers willen wijzigen om niet te hinderen.

Kijk uit bij demonstratiewedstrijden voor rond- en platbodems. De schippers - met aardappel in de keel - van het fraais uit de vorige eeuw houden geen rekening met bootjes die jonger zijn dan die van hen. Ook al hebben die nog tien keer voorrang. (Leeuwarder Courant 1997)

VAN DER SIJP

Dringen bij de boei

Overzicht van winnende schepen en schippers per klasse

	Boeiers	Friese Jachten	Grote Tjotters	Kajuit-schouwen	Open Schouwen	Kleine Tjotters	Kleine schouwen Boatsjes	GWS Schouwen
1968	-	-	Brammert Hofkamp	-	Vrouwe Maria Zaaijer	Brüzer Tol	-	-
1969	Mercurius Kingma	Willemijntje V.d. Post	Aventúr Groenhof	Mallemok Hiehle	de Brunte Greep	Brasem V. Klinken	Hinke De Vries	Waggel De Wol
1971	Njord Bijlsma	De Rode Leeuw Vermeer	Yntsje Eggens	Mallemok Hiehle	Geertje V. Barneveld	Hoannemosk Cats	N.N. Poel	Greate Klaes Boersma
1972	Albatros Sieswerda	Jansje Maria V. Douwen	Yntsje Eggens	Mallemok Hiehle	Vrouwe Maria Zaaijer	--	--	Wynrópper Veenstra
1973	Constanter Halbertsma	Tsjibbe Gearts V. Eysinga	Queenie V. Netten	Wulp V. Klinken	de Brunte Greep	Friso Cats-Piersma	Skries Poel	Greate Klaes Boersma
1974	Constanter Halbertsma	Tsjibbe Gearts V. Eysinga	Queenie V. Netten	Noardersinne V. Klinken	Vrouwe Maria Zaaijer	Friso Cats-Piersma	Reidplûm V.d. Hulst	Wynrópper Veenstra
1976	-	-	Froask Piersma	Mallemok Hiehle	Vrouwe Maria Zaaijer	Friso Cats-Piersma	Dieuwertje Wijbenga	Pax V.d. Meer
1977	Albatros Hofkamp	Eark Brillleman	Twa Sisters Haagsma	Witte Raaf Ennik	Vrouwe Maria Zaaijer	Hoants V. Roessel	Friesland V. Nimwegen	Koekefretter Hellinga
1978	Albatros Hofkamp	Jansje Maria V. Douwen	Froask Piersma	Meerkoet Dronkers	Mutiara V. Son	Wink Smids	Friesland V. Nimwegen	Meeuw V.d. Schaaf
1979	Albatros Hofkamp	Joris V.d. Sijp	Froask De Boer	Meerkoet Dronkers	Mutiara V. Son	Hoants Piersma	Hinke De Vries	Pax V.d. Meer
1981	Vrouwe Maria Korver	Holland V. Son	Twa Sisters Haagsma	Meerkoet Dronkers	Mutiara V. Son	-	Deelswâl Wierda	
1982	Constanter Halbertsma	Holland V. Son	Queenie V. Netten	Meerkoet Dronkers	Coboutje Loos	-	Zwaantje Bax	
1983	Albatros Hofkamp	Hiltje Buisman	Queenie V. Netten	Meerkoet Dronkers	Vrouwe Maria Zaaijer	Brasem NJHC	Linke Luit Jongens	
1984	Albatros Hofkamp	Poseidon Te Siepe	Froask Piersma	Meerkoet Dronkers	Vrouwe Maria Zaaijer	Friso NJHC	Kadots Kadots Pleging	
1986	Constanter Halbertsma	Poseidon Te Siepe	-	Meerkoet Dronkers	Vrouwe Maria Zaaijer	-	Deelswâl Wierda	
1987	Constanter Halbertsma	Joris V.d. Sijp	Twa Sisters Haagsma	Vrouwe Rixt Smit	Vrouwe Maria Zaaijer	-	Skierre Iel Koek	
1988	Constanter Halbertsma	Holland V. Son	Jonge Minne Duyvis	Houk en Ansk Blauw	Vrouwe Maria Zaaijer	Friso NJHC	Skierre Iel Koek	
1989	Constanter Halbertsma	Holland V. Son	Twa Sisters Haagsma	Vrouwe Rixt Smit	Vrouwe Maria Zaaijer	Friso NJHC	Deelswâl Wierda	
1991	Constanter Halbertsma	Willemijntje Koek	Froask Piersma	Vrouwe Rixt Smit	Vrouwe Maria Zaaijer	Friso NJHC	Deelswâl Wierda	
1992	Albatros Cuperus	Poseidon Te Siepe	Twa Sisters Haagsma	Vrouwe Rixt Smit	Vrouwe Maria Zaaijer	Friso NJHC	Kadots Kadots Pleging	
1993	Sylnocht Vochtelo	Willemijntje Koek	Twa Sisters Haagsma	Vrouwe Rixt Smit	Vrouwe Maria Zaaijer	Lytse Folle Hoekstra	Zwaantje Bax	
1994	Albatros Cuperus	De Oude Liefde Burger	Twa Sisters Haagsma	d'Arendine Lammerse	Puut V. Schaik	Friso NJHC	Deelswâl Wierda	
1996	Albatros De Graaf	Poseidon Te Siepe	Jonge Minne Duyvis	't Meeuwke Weidner	Vrouwe Maria Zaaijer	Freija Schaap	Kadots Kadots Pleging	
1997	Boreas Hofkamp	Poseidon Te Siepe	Twa Sisters Haagsma	d'Arendine Lammerse	't Swantsje Brekerveld	Govert-Jan Van Drongelen	Kadots Kadots Pleging	

Admiraalzeilen

VAN DOUWEN

admiraalzeilen

Wat is admiraalzeilen

Varen in admiraalschap - zo voeren in vroegere tijden de koopvaardij schepen om zich te verweren tegen aanvallen van zeerovers en andere vijanden. De leiding was opgedragen aan admiraals. Ook voor vermaak werd met schepen admiraalgezeild, met vlaggen, wimpels en kanongebulder.

Na jarenlange stilte werd eind jaren vijftig het admiraalzeilen bij de ronde en platbodemjachten weer opgepakt. Dit is vooral te danken aan de heer C.J.W. van Waning, zelf vice-admiraal bij de Koninklijke Marine, die binnen de Stichting Ronde en Platbodemjachten een warm pleitbezorger voor dit zeilonderdeel was.

"U weet dat het admiraalzeilen als puur Nederlands, in onze historie verankerd waterfeest, een van mijn dierbaarste hartstochten was en nog steeds is." (Van Waning, 1975)

Het admiraalzeilen is nu nog uitsluitend bedoeld als schouwspel en als mogelijkheid tot het beoefenen van het siervaren. Maar het is ook een manier

om eer te betuigen aan iemand die voor deze gelegenheid tot admiraal is benoemd. De admiraal bevindt zich op het admiraalsschip. In Heeg is dat soms het jacht van de admiraal zelf, vaker een speciaal daartoe aangewezen jacht. Een verdeling over scheepstypen, een thema of een jubileum spelen daarbij een rol.

ARNOLD BIK

Mevrouw Zaaijer-Schotte, de enige vrouwelijke admiraal in 25 jaar Friese Reünie, bijgestaan door de heren Arnold Bik, De Boer en Zaaijer

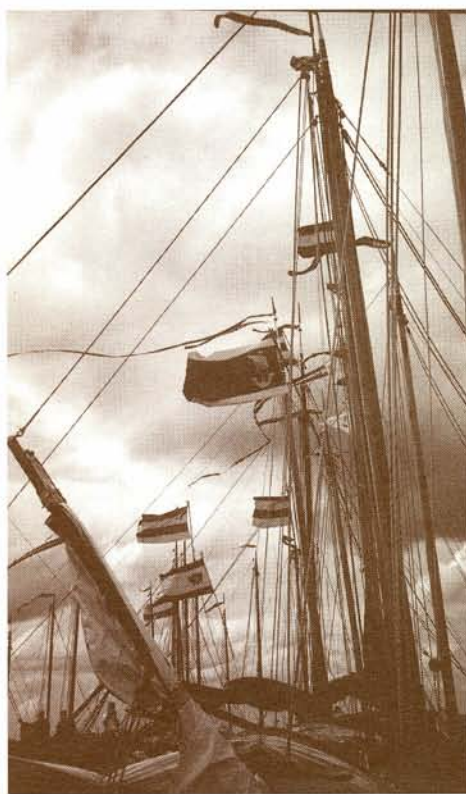
De admiralaal en admiraalsschepen

	Admiraal	Admiraalsschip
1968	W. Hoefnagels	Boreas, boeier
1969	H.P. Linthorst Homan	Mercurius, Fries jacht
1971	C.J.W. van Waning	Maartje, boeier
1972	T. Huitema	Constanter, boeier
1973	H. Halbertsma	afgelast
1974	A. de Groot	Albatros, boeier
1876	G.F.W. Hartung	Frisia, Fries jacht
1977	F. De Wolf	afgelast
1978	F. De Wolf	Zilvermeeuw, kajuitschouw
1979	H.G. van Slooten	Boreas, boeier
1981	K.J. van Douwen	Jansje Maria, Fries jacht
1982	H. Wiegel	Friso, boeier
1983	S. Pasma	Mercurius, Fries jacht
1984	P. Piersma	Eudia, Wieringer bol
1986	J. Vermeer	De Rode Leeuw, Fries jacht
1987	B.W. Cazemier	afgelast
1988	A.J.E. Arnold Bik	Riemke Idske, Fries jacht
1989	R. Zaaijer-Schotte	Vrouwe Maria, open schouw
1991	J. Brilleman	De Vrouw Jacoba, kajuitschouw
1992	S.D. Haagsma	Twa Sisters, tjotter
1993	J.W.C.H. van der Sijp	Ludana, boeier
1994	M.F. Koopmans	Albatros, boeier
1996	A. de Boer	Reiddomp, Fries jacht
1997	A. van der Werf	Houk en Ansk, kajuitschouw

Admiraalzeilen doet een beroep op beheerst varen en op saamhorigheid. De schepen varen in eskaders van vijf tot tien schepen, waarbij de afstand tussen de schepen zo gering mogelijk moet zijn. Om dit te bereiken moeten de stuurliu regelmatig hun zeiltempo aanpassen door het gebruik van een puts en het vergroten of verkleinen van zeiloppervlak zonder uit formatie te gaan. Het gebruik van motoren is niet toegestaan. Alles moet dus binnen een eskader afgestemd zijn op het langzaamste, minst wendbare, ja zelfs het slechtst geoeffende schip. Het is namelijk moeilijker voor een langzaam schip om verloren terrein goed te maken dan voor een snel schip om vaart te minderen. Kennis van elkaars capaciteiten en daarmee rekening houden zijn voorwaarden voor succes.

De eskadercommandant voert het bevel over het eskader. Hij bepaalt onder andere wanneer een eskader in frontlinie, schepen naast elkaar, of in kiellinie, schepen achter elkaar, gaat varen. In Heeg voeren de eskadercommandanten de elfsteden-

de elfstedenvlaggen
wapperen in top

ARNOLD BIK

vlaggen in top. Deze unieke vlaggen staat het Elfstedencomité ieder jaar in bruikleen af. De Elfstedentocht en de Friese Reünie zijn de enige twee evenementen waarbij deze vlaggen wapperen.

Vast punt vormt de admiraal op het admiraalsschip: aan hem wordt, varend in frontlinie de groet gebracht. Deze bestaat uit het door het gehele eskader op teken van de eskadercommandant tegelijkertijd strijken van de fok, eventueel gecombineerd met het schieten van een losse flodder uit het boordkanon. Stuurliu die over een hoofddekkel beschikken brengen de groet, de rest van de bemanning staat rechttop met het gezicht naar de admiraal. Nadat de admiraal gepasseerd is, geeft

de eskadercommandant weer een teken, waarop het hele eskader de fok weer hijst. Een jury ondersteunt de admiraal in de beoordeling van de verschillende eskaders. Zij liggen verspreid over het vaarwater en beoordelen de verschillende manoeuvres van de eskaders. De admiraal licht bij de prijsuitreiking de beoordeling nader toe.

Personen die een of meerdere jaren jurylid zijn geweest; ook de admiraal zelf maakt telkens deel uit van de jury

E. Iordens	M.W. den Boogert	P. Piersma
A.H. Becker	J. Loopik	S. Pasma
A. de Boer	P. Postma	K. Gorter
H. Halbertsma	H.G. van Slooten	R. de Boer
C.J.W. van Waning	W. Hoefnagels	J. Both
D. Sieswerda	H. van Foreest	A.J.E. Arnold Bik
G.F.W. Hartung	W.H. Stofberg	R.S. Wegener /
T. Klazinga	F. Jorissen	Sleeswijk
F.G. Spits	W. Schurer	P. Hofkamp

Soms verhindert het weer het admiraalzeilen. In die gevallen blijven de eskaders in de haven liggen en vaart het admiraalsschip langs. Met veel vlagvertoon (pavoiseervlaggen) en geluid wordt in de haven de groet gebracht.

Admiraalzeilen in Heeg

Vanaf het begin, in 1968, was het admiraalzeilen steeds een vast onderdeel van het programma van de Friese Reünie in Heeg.

De bevelslijnen en andere normen waren toen al vrij precies geformuleerd. Maar er moest op het water nog wel een schouwspel verschijnen.

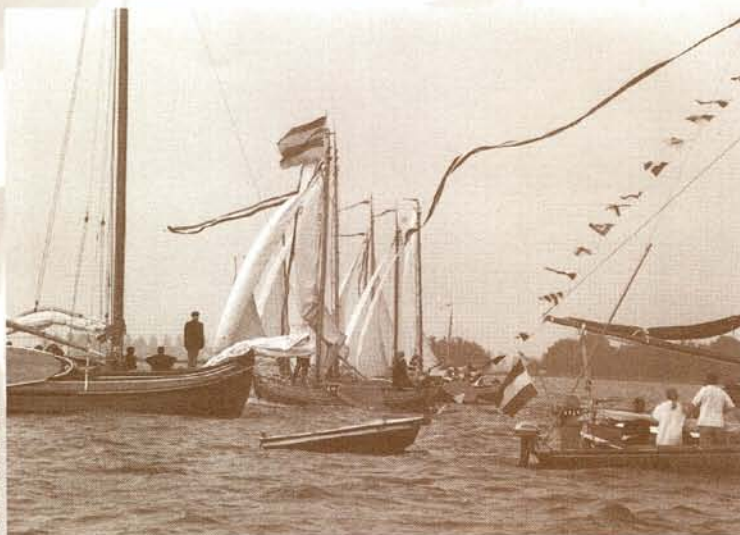
Allemaal door elkaar varende eskaders, die alleen tijdens de groet ordentelijk achter en naast elkaar varen, biedt slechts een schouwspel van korte duur. De eskaders kregen daarom de eerste jaren de opdracht om vrije manoeuvres te maken. Daarbij moesten ze streven naar zoveel mogelijk fantasie en variatie in de manoeuvre- en formatieveranderingen. Eskadercommandanten moesten zoveel mogelijk binnen redelijke zichtsafstand van het admiraalsschip blijven. Vooral de twee eskaders van de Jeugdherbergvloot waren in deze manoeuvres zeer bedreven. Oefening baart kunst. Andere eskaders die elkaar alleen tijdens de reünie treffen brachten er minder van terecht.

In de zeventien jaar dat ik bij het admiraalzeilen betrokken was, heb ik het niet zo mooi gezien als hier op het Heegermeer. (Van Waning, admiraal in 1971)

Om de resultaten te verbeteren werd in 1977 een commissie in het leven geroepen bestaande uit de heren H. van Foreest, E.G. Duyvis en J.W.C.M. van der Sijp. Zij moesten aangeven op welke wijze er verbeteringen konden worden aangebracht in de formatie van de vloot, het saluut aan de admiraal en het spelelement. In 1978 dienen zich de eerste verbeteringen aan: schepen worden sindsdien bij de aanvang van de reünie al eskadergewijs bij elkaar gelegd en de regisseur doet zijn intrede. Jan Arnold Bik heeft als eerste die eer gekregen. Hij moest onder andere zorgen voor de eskaderindeling, voor de indeling van de haven, voor de keuze van het zeilplan, het informeren van admiraal en jury, het verstrekken van de benodigde vlaggen etc. Later is deze functie vervuld door Rienk Smit en Rinke Pleging. In het programmaboekje wordt bovendien een korte handleiding admiraalzeilen opgenomen.

Wel bleek mij dat dit [de regisseur] enerzijds geen dankbare functie is en anderzijds ook niet altijd helpt, omdat bepaalde eskaders resp. hun eskadercommandanten eenvoudig niet in de goede positie te branden zijn. (brief van Huitema aan Van der Sijp in 1975 over de zin van een regisseur)

Groet van eskader Friese jachten aan
Admiraal Van der Sijp op boeier
Ludana (1993)

VAN DRONGELEN

VAN DRONGELEN

Jan Arnold Bik, regisseur van het admiraalzeilen, ook muzikaal actief

In 1981 wordt de vloot voor het eerst verdeeld in twee groepen, die elkaars tegenspelers zijn, en waarvan telkens twee eskaders samen de weefmanoeuvre uitvoeren. Bij deze manoeuvre zeilen twee eskaders op enige afstand van elkaar parallel in kiellinie op een voordewinds rak. Op een sein van een van de eskadercommandanten gaan beide eskaders over tot frontlinie, waarbij ze naar elkaar toe zeilen en door elkaar weven. Even later gaan de eskaders weer in kiellinie varen. Deze manoeuvre kan enkele malen worden herhaald.

Aan het eind van de ondernomen manoeuvres wordt de gezamenlijke vlootmanoeuvre uitgevoerd: alle eskaders varen tot slot achter het admiraalsschip aan met een grote slinger weer terug

naar Heeg. Met het omlaag halen van de vlag in top geeft het admiraalsschip aan dat het admiraalzeilen eindigt en dat de vloot ontbonden is.

“Een prachtig formatiezeilen met wolken van zeiltjes”, aldus de admiraal, burgemeester van Wymbritseradeel M.F. Koopmans, in 1994

De aanbevelingen van de Commissie hebben hun uitwerking: deelnemers vinden het admiraalzeilen een stuk interessanter. Bovendien ziet de admiraal door een meer geregisseerd zeilen in korte tijd alle eskaders aan zich voorbij gaan. Zo brachten in 1981 zestien eskaders in 35 minuten de groet aan de admiraal.

BOUMA

Na het admiraalzeilen afmeren rond het skûtsje D 'Halve Maen voor een borrel

Tekst die in 1984 door het Comité is verspreid

"Op het moment dat een eskader in frontlinie de admiraal passeert is het een minder fraai gezicht als de schipper in sportbroekje en T-shirt, fokkemaat in bikini en de jonge "putser" in zwembroekje hun groet aan de admiraal brengen. Bedenk wel, dat we er niet voor willen pleiten dat de schipper en zijn bemanning zich in keurig kostuum steken; het is uiteindelijk vakantie.

Wat wij zouden willen aanraden is eens te bekijken of er een uitmontering te vinden is, die niet alleen prettig te dragen is, maar die passend is binnen het gehele eskader. Dat kan heel goed een spijkerbroek of ribbroek met T-shirt zijn."

	Hoefnagelsprijs (1e)	Stamboekprijs (2e)
1968	Kleine Schouwen	-
1969	Boeiers	-
1971	Tjotters	-
1972	Tjotters	Friese jachten
1973	afgelast	
1974	Tjotters	Friese jachten
1976	Boeiers/Friese jachten	Tjotters
1977	afgelast	
1978	Tjotters	Open schouwen
1979	Kajuitschouwen	Tjotters
1981	Tjotters	Boatsjes
1982	NJHC-tjotters	NJHC-tjotters
1983	Kajuitschouwen	Friese jachten
1984	Boeiers	Friese jachten
1986	Friese jachten	Boeiers
1987	afgelast	
1988	Friese jachten	Boatsjes
1989	Tjotters	Friese jachten
1991	Open schouwen	Boeiers
1992	Kajuitschouwen	Boeiers
1993	Friese jachten	Grote tjotters
1994	Kleine tjotters	Friese jachten
1996	Kleine tjotters	Friese jachten
1997	Boatsjes/kl. schouwen	Kajuitschouwen

Overzicht winnende eskaders admiraalzeilen. De Hoefnagelsprijs bestaat uit het achterbord van een Friese stoeltjesklok en is ingesteld door W. Hoefnagels, de eerste admiraal in 1968. De stamboekprijs bestaat uit een tuigje met een grote mastwortel en is in 1972 door de SSRP beschikbaar is gesteld.

Een zo geregisseerd zeilen als het admiraalzeilen laat echter weinig ruimte meer voor eigen initiatieven. Maar ook daar heeft de vloot wat op gevonden: bij mooi weer is sinds begin jaren '90 door bepaalde eskaders bij het weven een waterspel opgevoerd. Door zo dicht mogelijk langs elkaar te varen probeert men elkaar met een puts water een koele douche te bezorgen. Ook het na afloop massaal aanmeren bij een paar tjalken alwaar een borrel gereed staat, zorgt voor afwisseling.

Kledingvoorschriften zijn bij grote delen van de vloot nooit aangeslagen. Meerdere admiraals hebben er in hun toespraak gewag van gemaakt dat aan de zeilkunsten niets ontbreekt maar aan de kleding des te meer. Kleding is en blijft één van de facetten waarop een eskader beoordeeld wordt. Ook lijkt aan de schepen zelf steeds minder aandacht te worden besteed. Het onderhoud en het lakwerk is uitstekend, maar het sierkoper, juist aanwezig om getoond te worden, wordt nauwelijks meer in blinkende conditie gebracht voor het admiraalzeilen.

De Hoefnagelsprijs voor het admiraalzeilen

Stertochten/Aanlooptochten

Inleiding

In 1979 begonnen als een extra programma-onderdeel om het tweede lustrum extra luister bij te zetten, is de aanlooptocht sindsdien een vast onderdeel van het programma van de Friese Reünie. De eerste drie jaar was dit een 'Stertocht', omdat vanuit verschillende punten enkele vloten naar het middelpunt Heeg trokken. In 1983 werd de reünie voor het eerst gebruikt als aankleding van een extern feest, namelijk het 700-jarig bestaan van Sloten met op vrijdag een wedstrijd op het Slotermeer. De jaren daarna organiseerde het Comité een aanlooptocht vanuit één punt, eerst twee jaar vanuit Langweer, daarna telkens vanuit verschillende plaatsen in Friesland, die een mooie dagtocht zeilen van Heeg liggen.

Helaas konden de weergoden zich met dit initiatief nauwelijks verenigen en hebben alle middelen te baat genomen dit evenement letterlijk in het water te laten vallen. (verslag 1979)

Bijeenkomst in Oudega(W)

Onderling contact vergroot

De deelnemers leerden elkaar zo op een andere manier kennen. In het weekend rent iedereen van palaver naar wedstrijd naar maaltijd naar palaver naar admiraalzeilen naar afsluiting naar huis. Iedereen spreekt elkaar vaak maar even vluchtig op de steiger en moet dan weer voort naar het volgende programma-onderdeel. Bovendien is er vaak alleen contact met de bemanningen van de schepen in de directe omgeving, het eigen eskader en degenen, die in dezelfde wedstrijd zeilen. Van enige kruisbestuiving tussen scheepstypen onderling is nauwelijks sprake. Dit veranderde door de aanlooptochten.

Bij de stertochten kwamen, zoals gezegd, op verschillende punten groepen zeilers bijeen. Gastvrij stelde een aantal zeilers hun huis open. Deze gastheren/vrouwen maakten er meestal veel werk van. Er was een gezellige maaltijd en soms werden hele spellen op touw gezet. In het eerste jaar, het lustrumjaar 1979, verzamelden zich al op woensdagavond vijf groepen in Delfstrahuizen, Oudega(W), Hemelum, Langweer en Akkrum. In de twee jaren daarna vertrokken uit drie punten groepen zeilers naar Heeg. In 1981 was de opkomst in Oudega, Sloten en Uitwellingerga enorm, maar liefst 47 schepen deden mee. In 1982 was dit een stuk minder. Vanuit Oosthem, Sloten en Uitwellingerga

TE SIEPE

vertrokken toen in totaal 27 schepen. Dit aantal van tegen de dertig jachten bleef in de jaren daarna vrijwel constant.

Om de organisatie wat te vergemakkelijken koos het Comité vanaf 1984 telkens voor één plaats van samenkomst.

Wedstrijdelement

Bij een meningspeiling in 1986 werd aan alle deelnemers van de Friese Reünie gevraagd welke programmapunten zij misten in de reünie. Hieruit kwamen met betrekking tot de aanlooptocht het gezelligheidsaspect en een wedstrijdelement naar voren. De gezelligheid moest voorop staan, maar er mocht wel wat meer spanning in de zeiltocht.

In 1987 werd onmiddellijk gehoor gegeven aan deze wensen door de aanlooptocht voor het eerst in de vorm van een toerwedstrijd te varen. Alle manieren van voortbewegen waren geoorloofd, behalve het gebruik van de motor. Protest was niet mogelijk.

De plaats van samenkomst was Sandfirden, waar iedereen na het palaver op het Ringwiel voor anker moest gaan liggen. Op het startschot gingen ankers en zeilen omhoog om zo snel mogelijk te zeilen naar de ingang van de Ategracht, die keurig recht in de wind lag. De watersporters die in deze vaart van hun vakantie in deze rustige hoek van Friesland lagen te genieten, hebben niet geweten wat hen overkwam. Bomend, jagend en peddelend stormde een groep van ongeveer dertig jachten door de vaart, elkaar het leven zo zuur mogelijk makend. Sommige booteigenaren zagen met angst en beven toe of hun bezit niet beschadigde, anderen hielpen sportief mee met jagen of het over hun boot halen van lijnen. In het heetst van de strijd ging ergens een man overboord. Eenmaal door de Ategracht was alles naar Heeg verder bezeild, zodat verdere lichamelijke inspanningen niet meer nodig waren.

Sandfirden was zo goed bevallen, dat het volgende

Tot bomen, roeien of zich voorttrekken aan en langs je concurrenten; de vindingrijkheid van schipper en bemanning werd op de proef gesteld en onverwachte karaktertrekjes van anders zo vriendelijk ogende medezeilers kwamen naar boven. (verslag 1987)

VAN DOUWEN

Bomen op het Hofmeer

jaar weer een zelfde soort toerwedstrijd op touw werd gezet. Nu vanuit het Hofmeer bij Brandeburen. Weer de inmiddels befaamde ankerstart, waarna een stuk geboomd moest worden. Grote sport was het om de vaarboom van de tegenstander te pakken te krijgen. Dit leverde letterlijk gevechten van boot tot boot op, waarbij de derde zoals gewoonlijk lachend heenging. Vervolgens moest iedereen met een behoorlijke wind achter aan lager wal in Gaastmeer aanleggen om bij de haringstal een haring te halen. Dat betekende een kilometer hardlopen, waarna het uitverkoren bemanningslid op apegapen weer aan boord ging. Onderweg moesten de bemanningen nog een rebus oplossen, waarna de finish bij Heeg nog een kwestie van zo hard mogelijk zeilen was.

Koppelkoers

Omdat het grootste gedeelte van de aanlooptocht, zoals het hoort, wordt gezeild, waren het vaak dezelfde schepen, die als eerste of als laatste bij Heeg aankwamen. Om dit wat eerlijker te verdelen, is in 1989 de koppelkoers bedacht. Plaats van samenkomst van 28 schepen was Oudega(W). Daar kreeg ieder deelnemend schip een zusterschip toegewezen. Het koppel dat in totaal als eerste aankwam was winnaar. Ook dit leverde weer chaotische taferelen op, onder andere toen het snelle schip van een van de koppels gewoon dwars onder de brug in Gaastmeer ging liggen om zo haar langzame zuster de kans te geven bij te komen. Het beleg was onhoudbaar, toen teveel schepen zich ophoopten voor de brug. Een andere manier om de langzamere partner binnen bereik te houden, was door haar letterlijk op sleeptouw te nemen. Deze koppeling van schepen is in de jaren daarna

Aanlooptocht 1993

steeds volgehouden, wat het onderling contact zeker stimuleerde. In 1991 kregen de bemanningen een enveloppe, die op het water pas open mocht. Hierin zat een briefje met daarop een scheepsonderdeel, waarbij twee passende scheepsonderdelen hoorden (b.v. mast, giek, gaffel). Zo vormden zich drietallen, die tijdens de lunch gezamenlijk een slagzin moesten verzinnen van de letters van de namen van de schepen.

De laatste jaren moesten de bemanningen van twee gekoppelde schepen steeds een cryptogram oplossen. Dit gaf tijdens de lunch meestal hilarische oplossingen voor gevraagde scheepstermen en Friese uitdrukkingen. Niet de snelle zeilers, maar de meest creatieve geesten wonnen op deze manier meestal.

ARNOLD BIK

*Samenkomst bij scheepswerf
De Hoop in Workum*

'Catering' Lion

*Voetreis naar Heeg =
aanlooptocht.*

*Land voor dronkaards en daklozen =
lagerwal
(scriptogram 1992)*

Thema's

In 1992 stond de aanlooptocht voor het eerst in het teken van een thema: de fjouweracht *Twa Sisters* bestond honderd jaar. Daarom had de aanlooptocht als vertrekpunt de werf van Eeltjebaas, De Jong in Joure. In 1994 volgde de werf *De Hoop* in Workum, die driehonderd jaar bestond en in 1997 de werf van Van der Meulen in Sneek. Op de werf was 's avonds een maaltijd, waarna de volgende dag gezamenlijk naar Heeg werd gezeild. Dit samen opzeilen ervaren de deelnemers nog steeds als een leuke gelegenheid elkaar te zien en samen gezien te worden, reden waarom de aanlooptocht inmiddels terecht een vast onderdeel van het programma van de Friese Reünie is.

*Ja Jan, d' fryske reünie dat mot. (winnende slagzin
van: Dotter, Duyfken en Jansje Maria)*

Vertrekpunten, organisatoren en aantallen deelnemers van de aanlooptochten

1979	Stertocht vanuit vijf plaatsen: Delfstrahuisen (Van der Werf), Hemelum (Hoefnagels), Oudega(W) (De Haan), Langweer (Ter Braak), Akkrum (Van Douwen).	1987	Sandfirden, Ringwiell; ongeveer 30 schepen.
1981	Stertocht vanuit drie plaatsen: Sloten (Van der Sijp), Oudega(W) (De Ruig), Uitwellingerga (Smit); totaal 47 schepen.	1988	Brandeburen; 29 schepen
1982	Stertocht vanuit drie plaatsen: Sloten (Van der Sijp), Oosthem (De Ruig), Uitwellingerga (Bosman); totaal 27 schepen.	1989	Oudega(W). Ontvangst bij de familie Zaaijer; 28 schepen.
1983	opluistering 700 jaar Sloten.	1991	Langweer, Boornzwaag. Ontvangst bij de familie Lion; 24 schepen.
1984	Langweer (Van Eysinga en Ter Braak); 25 schepen. Barbecue in jachthaven Leyenspolder.	1992	Joure, Scheepswerf De Jong; 30 schepen.
1986	Langweer. Zeer slecht weer; weinig deelnemers. De tocht was een succes. Vrijdagavond barbecue in Heeg.	1993	Terzoolsterzijl; 16 schepen. Storm en regen. De slechtweerroute door de polder ten noorden van Sneek, waarbij de sluisen zelf bediend moesten worden, was prachtig.
		1994	Workum, Scheepswerf De Hoop 300 jaar; 21 schepen.
		1996	Idskenhuizen. 26 schepen. Albatroswedstrijd op vrijdagmiddag.
		1997	Sneek, Scheepswerf Van der Meulen. Tjotterwedstijd op vrijdagmiddag.

De Vermeer TCF

GEGEVENS voor het WEDSTRIJD COMITE

Naam v/h jacht ..... Eigenaar .....

Type ..... $\frac{\text{Hout}}{\text{Staal}}$ *) ..... Woonplaats .....

Bouwjaar .....

De zeilen zijn van $\frac{\text{katoen}}{\text{kunstvezel}}$ *)

Binnenboordmotor aanwezig, met $\frac{\text{vaste}}{\text{verstelbare}}$ schroef. *)

Ls = lengte over de stevens ..... m

a = overhang vóór ..... m

b = overhang achter ..... m

+ ..... m

Lw = lengte o/d waterlijn ..... m

B = grootste breedte ..... m

Oppervlak grootste fok ..... m²

Oppervlak grootzeil ..... m²

Z = ... m²

Fok

l = ... m

h = ... m

Grootzeil

AB = ... m

AC = ... m

AD = ... m

BC = ... m

BD = ... m

DC = ... m

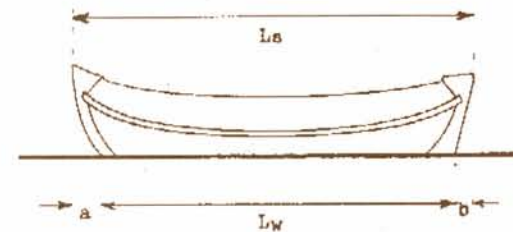
Indien deze gegevens niet precies bekend zijn, moeten de hieronder gevraagde maten der zeilen worden opgegeven.

Span een lijn langs het te meten lijk, terwijl dit met de hand strak gespannen is. Meet de lengte van deze lijn met een duimstok of maatlint tot op 1 cm nauwkeurig.

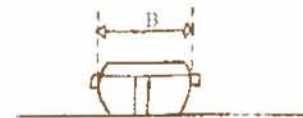
Meetschema voor Ls, a, b en B.

Lengte o/d stevens Ls : Span een lijn van de voorkant van de voorstevens naar de achterkant van de achterstevens en meet de lengte daarvan (zie tekening).

Overhang vóór, resp. overhang achter : Laat van het voorste punt van de voorstevens, resp. van de achterkant van de achterstevens een schietlood (touw waaraan een zwaar voorwerp gebonden) in het water hangen en meet vlak boven het water de afstand van de lijn van dit schietlood tot de plaats waar vóór-, resp. achterstevens in het water verdwijnen (zie tekening)

Grootste breedte B : Laat ter hoogte van de mast een schietlood verticaal hangen zodanig dat het touw net raakt aan het berghout (de stootrand). Meet de afstand tussen het hart van de mast (het midden van het schip) en het touw van het schietlood. Breng de breedte van het berghout (de stootrand) in mindering. B is het dubbele van de gevonden lengte (zie tekening).

*) Doorhalen wat niet van toepassing is

Overzicht van schepen die hebben meegedaan aan de Regionale Friese Reünie

Boeiers	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	89	91	92	93	94	96	97					
Albatros																								
Argus								79	81															
Boreas	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	83	84	86	87	88	89	91	92	94	96	97		
Buizerd	68																							
Constanter			71		73	74	76	77	78		81	82		84	86	87	88	89	91	92				
De Bever	68	69																				96		
Dieuwertje D.												84												
Duijfken			71		73	74		77								91						97		
Dolfijn																92	93							
Eeltje			71	72	73	74	76																	
Friso (SI)					74	76	77		79	81	82	83	84	86										
Grete Beer																					96	97		
Hou Moed	68	69		72			76	77	78	79	81		83											
Kleine Beer				72	73	74	76	77	78	79						92						97		
Ibbe	68										81	82												
It Wouterke					74		77																	
Ludana																	92	93						
Lytse Bever										81					88						96	97		
Lytse Wytse												84							93					
Maartje			71	72					78	79			84	86	87		89	91		93		96		
Maintsje	68								zie ook Friese jachten															
Maria Magdalena/ (Stânfries)	68		71			76																		
Meeuw			71																					
Mientje											82			86								96	97	
Minke Lokke												83	84	86	87						94	96	97	
Nine(Henriëtte)	68	69	71	72	73	74				81						89								
Njord		69	71	72	73	74	76				82											97		
Otter											82	83	84	86	87		89	91	92	93		97		
Peep/Kale jonker				73	74				zie ook Friese jachten															
Phoenix					74		77			81	82				87		89	91	92		94	96		
Pleuntje																						96		
Rana	68			73																				
Sentina																89								
Synocht										81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97	
Thomas								77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97
Tjeardbaes	68	69			73	74	76	77					84											
Vliegende Hollander									79			83			87		89							
Vriendschap				72	73	74																		
Vrouwe Maria					74	76	77	78	79	81	82				87						94	96	97	
Vrouwe Thea	68																							
Wytse							77	78	79			83	84											
Friese Jachten																								
Argo	68	69							79	81		83	84			88					94	96	97	
Bestevaer	68	69	71	72	73		76	77		79	81	82		84	86	87	88	89		92	93	94		
Circe												82	83		86	87		89	91		93	94	96	97
De Oude Liefde	68	69	71	72	73	74	76			81	82				87	88	89	91	92	93	94	96	97	
De Rode Leeuw	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	86	87	88		91	92	93	94	96	
Dolphijn	68	69		72	73	74	76	77		79														
Eleonora		69		72	73										86		88						96	
Eark							76	77		79		82											97	
Elsje								77																
Frisia						74		77										91		93		96		
Froukje			71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97
Grenæet (97 RD)									78	79														
Hiltje								77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97
Holland									79	81	82	83			87	88	89						96	
Idse						74	76	77		79	81	82	83											
Joris					73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97
Jansje Maria	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97
Kale Jonker									zie ook boeiers													97		
Maintsje									zie ook boeiers													97		
Marwille					72	73																	97	
Mearke	68	69																						
Mercurius	68	69	71	72	73	74	76	77		79	81	82		84	86					92				
Murkjen	68	69					76	77			81	82	83	84	86		89							
Neptunus	68				73	74																		
Nim it for ljeaf	68	69				74																		
Njord											82	83	84	86	87	88		91	92	93	94	96		
Poseidon					74	76	77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97	

Reiddomp	68	69	71	72	73	74	76	77	79	81	83				92	94	96					
Riemke Idskje														88								
Roeland	68																					
Sylnocht									81	82	83	84	86	87	88	89	93	96				
Tsjibbe Gearts			71		73	74	76	77	78	79	81	82	83		88	89	91	92	93	94	96	97
Wäldfûgel									78													
Waterprins									77													
Willemijntje	68	69	71	72	73	74	76	77					86		89	91	92	93	94	96		

Grote open schouwen

Afiena Marchiena									79	81	82	83	84	86	87								
Aldebaran						74																	
Almere				72																			
Berodini						74	76	78								91	92	93	94				
Besykje						76																	
Betelgeuze		69																					
Buffel						74																	
Catharina				72																			
Coboutje								78	79	82	83	84	86										
De Brunte	68	69	71	72	73	74	76	77	79	81	82	83		86	87	88							
Desafio		69																					
Ee-ros				72	73	74																	
Eenhoorn																						96	
Froukje															87	89							
Geertje			71	72	73																		
Gekr. Liefde			71	72		74						83	84	86	87	88	89	92	93	94	96		
Gimazzo								77				83	84									96	
Gudrun								77															
Gouwken		69				74																	
Kikker			71	72		74			79	82		84		87	88							97	
Lidewij																						97	
Lucas Kool				72		74																	
Maartje	68				73		76	78															
Maira	68	69	71	72																			
Moes						76	77																
Mutiara					73	74	76	77	78	79	81	83		87							94		
Neeltje	68			72		74	76	77	78	79	81	82		84	86								
Neeltje Jacoba								78	79														
Nootekraecker												83											
N.N.(Wiersema)				72				78															
Nootedop							77	78	79	82						89							
Och kom	68	69	71																				
Ondervinding														86	87	88	89	92	93				
Ons Draeckje																						97	
Otter				72		74	76															97	
Peye	68	69	71																				
Pieter Nenne					73	74	76	77															
Puut																	92	93	94			97	
Skiere Münts										82													
Swalker													84	86	87								
't Swantsje																						97	
Tjitske Maria																	92	94					
't Amerros								77															
Terluyne	68	69																					
Tineke							76																
Uitkomst							76	77	78														
Vertrouwen									79														
Vrouwe Jacoba							76																
Vrouwe Katharina						73																	
Vrouwe Maria	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96
Voldouwer					73																		
Wega										81													
Weldaet										81													
Wilster	68	69																		93			
Wjalm				71					79														
Zoete Kreeft										81	82												
Zeus							77	78															
Zoeker				72																			

Kleine open schouwen

Bearn Lap			71				77	78	81	82	83	84	86										
Dieuwke	68	69	71																				

Reidhin						77	78	79											
Reidmosk								79											
Resel								79											
Rixt								78											
Rutgera			72	73	74	76	77												
Sjit op	68																		
Sobat Keras	69																		
Sylnocht			73	74			77	78											
Swealtsje								78	79										
Tsjerk Hantsjes		71	72	73															
Wammes	69	71	72			76	77	78	79										
Waggel	68	69	71	72	73	74		77	78	79									
Wetterfretter		71																	
Wetterrôt	68	69																	
Wrotter				73	74	76	77	78	79	81									
Wynrôpper			72		74	76		78	79										

Kajuitschouwen

Amaranta	68																						
Banjer							78																
Beatrijs						76	77	78	79	81	82	83	84	86		89	91	93	96	97			
Boenie			72	73	74	76																	
Bolle Broek				73		76	77																
Brave Hendrik				73																			
Bruiser							78	79	81		83												
Catharina Rutgera							78	79	81	82	83	84	86	87	88	89							
D'Arendine						77							86	87	88		91	92	93	94	96	97	
De Treye Bern																						97	
Dotter							78	79	81	82							91						
D'Ouwe Jaep		71																					
De wulp				73																			
Eintsje																				92	93		
Garnael						76	77	78		81		83		87	88	89			92	94	96	97	
Gaper			72		74	76		78											92	93	94		
Greate Wierd										82	83	84											
Halve Maen									81														
Hanna		69																					
Hearingslynder									81	82	83	84											
Herinnering							78	79	81		83	84	86	87	88								
Hotse Hiddes									81														
Houk en Ansk									81	82	83	84	86	87	88	89		92				97	
Johanna	68	69	71																				
Jonge Claes						76	77																
Juffer Dirkje				73			77		79	81		83	84	86									
Kleine Reus																						97	
Le Lion d'or							77	78	79	81	82												
Mallemok	68	69	71	72		76																	
Margaratha Jant.						76	77	78		81													
Meerkoet							77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89						
Menno Jurriaan	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82		84	86								
Michiel					73	74																	
N.N.(v/dMeulen)										79													
Noardersinne					74																		
Noordsvaarder	68																						
Nu of nooit II						76		78		81													
Ouwe Reus			72	73		76	77	78	79	81	82		84	86	87				92	93	94	96	97
Padde				73																			97
Pallieter																88		91	92	93			
Pier Christiaan			72		74	76	77																
Pieternel								78	79	81	82	83	84	86									
Reager	69	71	72																				
Rinke Piers										81	82	83	84	86									
Saertjedan						76																	
Schuimer								77															
Seeven Seelanden						76	77																
Skaldan			72		74				78	79													
't Meeuwke										79													96
Vagebond						76																	
Van Hout					73				78	79													
Vanelles									78														
Viking										78													
Vrouwe Catharina		71																					
Vrouwe Christina										81	82	83	84										

Friso	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97	
Grietsje														84	87						93	94	96	97	
Govert-Jan				72																91	92	93	94	96	97
Hoannemosk	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84											
Hoannemosk II															86	87	88	89	91		93	94	96	97	
Hoants II	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97	
Ingeltsje		69																						96	
Kromwâl			71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	86					91	92	93	94	96	97
Krust										79															
Lutjepotje						74																			
Lyts Wylde	68																								
Magneet									78	79															
Nautilus																						93	94		
Nooit volmaakt																									96
Oude Jongen							76																		
Peidplûm	68	69	71	72	73	74				79															
Rûzer				72	73																91	92			
Sibbeltje Meu							76	77																	
Simmerdream	68																								
Skierre Iel	68														86	87	88	89							
Stêdflecht	68		71	72																					
Tarke	68	69	71		73	74																			
Tjilling	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84					89	91	92	93		96	
Tûf Dûker							76	77	78	79															
Vrouwe Cornelia							76	77	78	79	81		83												
Waerlamke	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84			88	89							
Waerlamke II															86	87	88	89	91	92	93	94	96	97	
Wilster	68	69	71	72	73	74	76	77	78	79	81	82	83	84	86	87		89	91	92	93	94	96	97	
Wiltzang											81														
Wink	68	69	71	72	73	74	76	77	78			82	83	84											
Wink II															86	87	88	89	91	92	93	94	96	97	
Wylde Baerch				72																					
Wylp	68	69	71	72	73	74		77	78	79	81	82	83	84		87		89	91		93	94	96		

In deze lijst is niet terug te vinden of schepen van naam veranderd zijn. Het kan voorkomen dat een schip onder meerdere namen in de lijst staat.

COLOFON

Teksten: Hansje van Douwen en Waldien Burger
Redactie: Waldien Burger
Vormgeving: Jan Willem Bijl
Productiebegeleiding: Klaas Smit
Druk: Wegener Grafische Groep

Dit boekje is mede tot stand gekomen dankzij financiële bijdragen van J. Vermeer, N.V. Philips in Drachten en de Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten.

